Výročná správa

2011

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Obsah

Nevybočiť z misie 5
Kto sme 6
Naši klienti 7
Najčastejšie očné ochorenia 8
Organizačná štruktúra 9
Kontakty 10
Odborné pracoviská 11
Sociálne služby pre ľudí so zrakovým postihnutím 13
Špecializované sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia 14
Aký je postup v prípade záujmu o sociálne služby? 14
Rok prípravy rozsiahlych zmien, ... 16
ktoré sa nakoniec neuskutočnili 16
Návrh na zmenu valorizácie 16
Doplácanie aj za základný typ pomôcky 16
Pomáha antidiskriminačný zákon 17
Spolupráca s verejným a komerčným sektorom 18
Sčítanie obyvateľstva online 18
Hovoriace bankomaty aj na Slovensku 18
V plnom projektovom nasadení 19
Z krízy von! 19
Bezpečný krok s bielou palicou 19
Testovali sme vodičov MHD 19
Až vyrastú... 20
Ruky miesto očí 20
Stravujú sa zdravo 21
Sme medzi vami 21
Zdvihnime oponu 21
Konferencia o sprístupňovaní dokumentov 22

Cesta svetla ... 22
Súťaž v čítaní a písaní Braillovho písma ... 23
NOMS - Nano-Optical Mechanical Systems ... 23
Živo vo všetkých krajoch ... 24
Sprievodné podujatie verejnej zbierky Biela pastelka ... 24
Víkendová sebaobhajoba ... 24
Pestré mestečko ... 25
Screening detí autorefraktometrom ... 25
To musím zvládnuť sám ... 26
Nové sídlo Krajského strediska v Prešove ... 26
Žijú medzi nami ... 27
Slepý drotár ... 27
Jubilejná Biela pastelka ... 28
Biele palice na cestách ... 29
Technická podpora ... 30
Sprístupňovanie internetových stránok ... 30
Označovanie liekov Braillovým písmom ... 31
Sprístupňovanie informácií pre všetkých ... 31
Osveta je nevyhnutná ... 31
Vodiaci pes je neoceniteľný pomocník ... 32
Vlastný chov psov ... 32
Výchova a výcvik psov ... 32
Adopcia s novým logom ... 33
Pokrstené G-éčka ... 33
Dobrá krajina na Pohode ... 33
Vznikol minifilm ... 34
Nástenný kalendár s témou vodiaceho psa ... 34
Pred Vianocami medzi ľuďmi ... 34

Štvornohé oči 35
Bojujeme s bariérami 36
Legislatívna činnosť: 36
Osvetová činnosť: 36
Stretnutia: 37
Medzinárodné aktivity ÚNSS 38
Generálne zhromaždenie s 300 účastníkmi 38
Pomoc výcvikovej škole 38
Členovia pod drobnohľadom 39
Naše dlhodobé aktivity 39
Najúspešnejšie podujatia 39
Pobyty 41
Rekondičný pobyt pre držiteľov vodiacich psov 41
Rekondičný vianočný pobyt pre osamelých ľudí so zrakovým postihnutím 41
reSET – pobyt pre používateľov informačných technológií 41
Psy pod lupou 42
Rekreácia Bojnice 42
Dobrovoľníctvo 43
Finančná správa za rok 2011 44
Analýza majetku a zdrojov krytia majetku 44
Analýza podielu prijatých príspevkov na výnosoch 45
Zodpovednosť audítora 47
Za pomoc a podporu v roku 2011 ďakujeme 48
Autori 52

Nevybočiť z misie

V kuchyni je to jednoduché. Stačí osvedčený recept, poctivé spracovanie surovín, správna teplota a pár minút trpezlivosti. Produkt, po ktorom rozvoniava celý byt, je čochvíľa na svete. S organizáciou, ktorá združuje tisícky členov a súčasne poskytuje služby klientom, obhajuje záujmy, aktivizuje i pôsobí na verejnosť je to zložitejšie. Jej fungovanie vymedzuje právny rámec, avšak jednoznačný návod na správne „vymiešanie“ ingrediencií neexistuje. Ten prináša až život.

Pôsobiť v neziskovom sektore je predovšetkým o napĺňaní poslania. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska kráča v predných líniách slovenského mimovládneho šíku už dvadsiaty druhý rok. Aj v roku 2011 pri plnení svojej misie reagovala na legislatívne zmeny, rozpočtové tlaky i priazeň či nepriazeň úradov na rôznych stupňoch verejnej správy. Stala sa signatárom Európskej charty bezpečnosti na cestách a zaviazala sa prispieť k zvýšeniu bezpečnosti slovenských ciest, zorganizovala celoslovenskú konferenciu o sprístupňovaní dokumentov ľuďom so zrakovým postihnutím, dôstojne reprezentovala na Generálnom zhromaždení Európskej únie nevidiacich v dánskej Frederícii. Po celý čas vysoko nad hlavou niesla vlajku s tmavomodrým okom od majstra Cipára. Na tejto ceste nechala za sebou desiatky projektov, stovky pripomienok k novelizovaným zákonom či osvetových stretnutí s verejnosťou, tisícky hodín poskytnutých sociálnych služieb. Na nasledujúcich stránkach predkladáme odpočet práce ÚNSS v roku končiacom sa jedenástkou s vierou, že osloví, zaujme či inšpiruje.

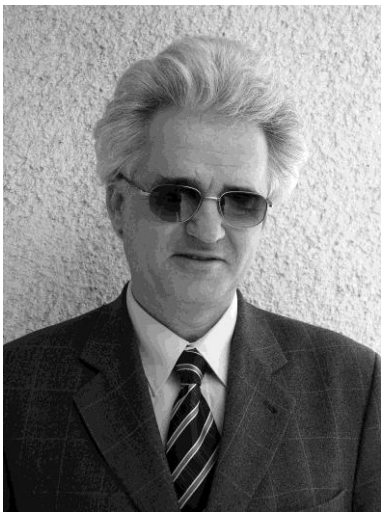

Branislav Mamojka

predseda ÚNSS

Ivana Potočňáková

riaditeľka ÚNSS

Kto sme

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska je občianske združenie, ktorého členmi sú ľudia so zrakovým postihnutím, ich priaznivci, priatelia a rodičia nevidiacich a slabozrakých detí.

Naše poslanie

- obhajoba záujmov občanov so zrakovým postihnutím, zameraná najmä na vytváranie rovnakých príležitostí, zabezpečenie rovnakého zaobchádzania a realizáciu pozitívnych opatrení na prekonávanie a kompenzáciu dôsledkov zrakového postihnutia
- aktivizácia občanov so zrakovým postihnutím a vytváranie podmienok na rozvoj vlastných zručností a rozširovanie znalostí potrebných na prekonávanie dôsledkov zrakového postihnutia, na rozvoj a uspokojovanie záujmov a potrieb a na prípravu na plnohodnotný a integrovaný život a prácu v spoločnosti
- všestranné pôsobenie na verejnosť a informovanie o problémoch a schopnostiach občanov so zrakovým postihnutím s cieľom, aby ich spoločnosť vnímala ako svoju prirodzenú súčasť
- poskytovanie sociálneho poradenstva, vykonávanie sociálnej prevencie a sociálnej rehabilitácie a poskytovanie sociálnych a ďalších služieb pre občanov so zrakovým postihnutím

Naši klienti

Zrakové vnímanie je jedným z najvýznamnejších zdrojov informácií o svete okolo nás. Strata alebo poškodenie zraku spôsobujú v živote človeka mnoho zmien a problémov pri zvládaní každodenných situácií. Človek so zrakovým postihnutím má problémy pri samostatnom pohybe a orientácii, pri starostlivosti o seba a domácnosť, pri získavaní informácií, či už pri čítaní, písaní alebo pri realizácii sa v práci, škole či vo voľnom čase. Dôsledky zrakového postihnutia môžu spôsobovať aj vážne psychické problémy. Ich intenzita a dĺžka trvania závisia od osobnosti, prostredia a podmienok, v ktorých nevidiaci alebo slabozraký žije. Pri riešení tejto závažnej situácie je dôležitá pomoc príbuzných aj odborná pomoc.

Naším klientom môže byť:

- **nevidiaci** - klient s úplnou stratou zrakového vnímania, ale tiež klient, ktorý je schopný vnímať maximálne svetlo, no nie je schopný lokalizovať jeho zdroj
- **prakticky nevidiaci** - klient, ktorý má zachované zvyšky zraku, môže vnímať svetlo, obrysy, tvary predmetov, ale nedokáže využívať zrak ani s najlepšou možnou korekciou ako dominantný analyzátor pri práci, orientácii a získavaní informácií
- **slabozraký** - klient, ktorý aj napriek najlepšej možnej korekcii má problémy s vykonávaním zrakovej práce, ale disponuje užitočnými zvyškami zraku, ktoré sa dajú efektívne využiť
- **osoba s poruchami binokulárneho videnia** - klient, ktorý má narušenú funkčnú rovnováhu a fyziologickú spoluprácu pravého a ľavého oka
- **osoba s kombinovaným postihnutím** - ide o kombináciu iného zdravotného postihnutia so zrakovým
- **hluchoslepá osoba**

Klientmi sa stávajú aj rodinní príslušníci človeka so zrakovým postihnutím a jeho sociálne prostredie (škola, zamestnávateľ).

Najčastejšie očné ochorenia

V prípade ochorenia očí je veľmi dôležitá včasná diagnostika, ktorá uľahčuje liečbu a môže zabrániť prípadným komplikáciám. Medzi najčastejšie poruchy a choroby očí patria:

Diabetická retinopatia

Katarakta – šedý zákal

Vekom podmienená degener. makuly

Šikmý astigmatizmus

Odlúpenie sietnice

Glaukóm – zelený zákal

Pigmentová retinopatia

Hemianopsia

Organizačná štruktúra

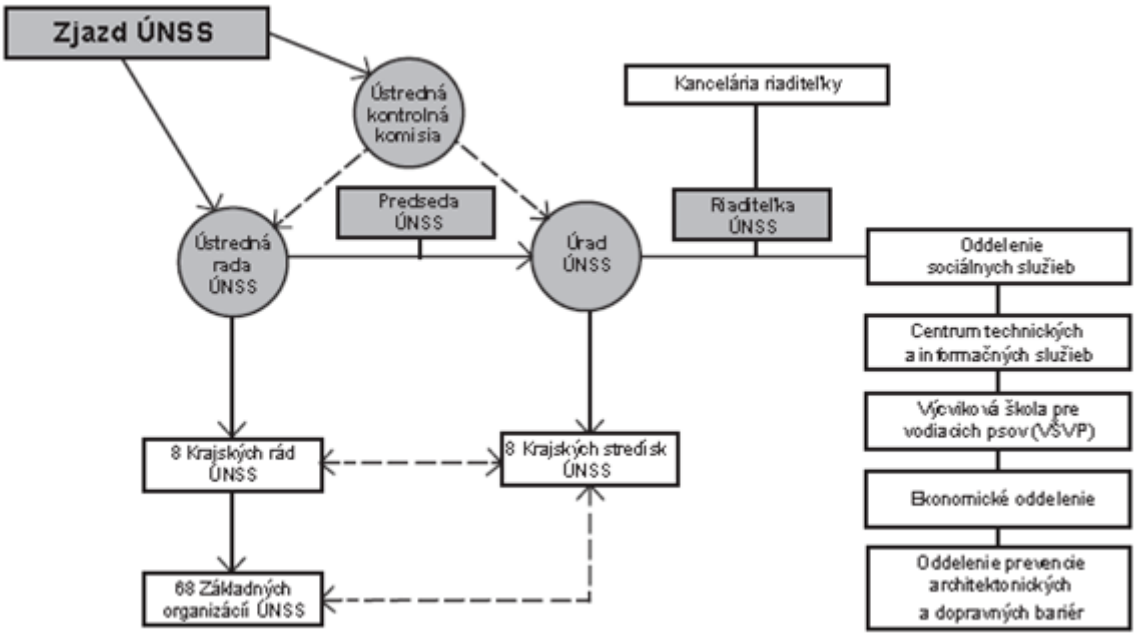

Kontakty

Názov organizácie: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Sídlo organizácie: Sekulská 1, 842 50 Bratislava

Identifikačné číslo (IČO): 00683876

Organizačná forma: občianske združenie podľa zákona č. 83/1990 Z. z.

Dátum založenia: 7. apríla 1990

Zložka MV SR: VVS/1-909/90-32-9

Ústredná rada ÚNSS:

predseda: Branislav Mamojka (predseda ÚNSS)

prvá podpredsedníčka: Terézia Petiová

podpredsedovia: Milan Měchura, Josef Zbranek

členovia: Milan Antal, Ervína Balašková, Imrich Bartalos, Ján Cesnek, Vladimír Cintula, Mária Danielová, Erika Forgáčová, Peter Gieci, Jozef Hlubovič, Nadežda Muščíková, Renata Oláhová, Milan Sabovik, Milota Stroončeková, Václav Trnka, Alžbeta Vršková

Ústredná kontrolná komisia ÚNSS:

predseda: Mária Zubáková

členovia: Margita Györgyová , Jozef Kopaj, Edita Križanová, Jana Pribulová

Úrad ÚNSS:

riaditeľka: Ivana Potočňáková

kontakt:

Sekulská 1, 842 50 Bratislava

tel.: 02/69 20 34 20, 02/69 20 34 30

fax: 02/69 20 34 47

e-mail: unss@unss.sk

web: **www.unss.sk**

Odborné pracoviská

- **Krajské stredisko Banská Bystrica**

  Vedúca: Dagmar Filadelfiová

  Internátna 10, 974 01 Banská Bystrica

  tel./fax: 048/413 42 01,

  e-mail: unss.bystrica@unss.sk, www.bystrica.unss.sk

- **Krajské stredisko Bratislava**

  Vedúci: Marek Hlina

  Sekulská 1, 842 50 Bratislava

  tel.: 02/69 20 34 41, 02/69 20 34 42

  e-mail: unss.bratislava@unss.sk, www.bratislava.unss.sk

- **Krajské stredisko Košice**

  Vedúca: Terézia Petiová

  Park obrancov mieru 1, 040 01 Košice

  tel.: 055/632 47 15, fax: 055/632 07 72

  e-mail: unss.kosice@unss.sk, www.kosice.unss.sk

- **Krajské stredisko Nitra**

  Vedúca: Petra Ajdariová

  Nedbalova 540/17, 949 11 Nitra

  tel: 037/741 81 15

  e-mail: unss.nitra@unss.sk, www.nitra.unss.sk

- **Krajské stredisko Prešov**

  Vedúci: Jozef Hlubovič

  Kollárova 11, 080 01 Prešov

  tel./fax: 051/772 44 21

  e-mail: unss.presov@unss.sk, www.presov.unss.sk

- **Krajské stredisko Trenčín**

  Vedúca: Martina Filová

  Noma Trenčín, a. s., Jilemnického 2,

  911 01 Trenčín

  tel./fax: 032/652 33 13

  e-mail: unss.trencin@unss.sk, www.trencin.unss.sk

- **Krajské stredisko Trnava**

  Vedúca: Viera Mrenová

  Trhová 2, 917 01 Trnava

  tel./fax: 033/551 27 06, 033/551 63 95

  e-mail: unss.trnava@unss.sk, www.trnava.unss.sk

- **Krajské stredisko Žilina**

  Vedúca: Erika Kanátová

  Karpatská 10, 010 08 Žilina

  tel./fax: 041/565 23 69

  e-mail: unss.zilina@unss.sk, www.zilina.unss.sk

- **Stredisko sociálnej rehabilitácie Martin**

  Kontaktná osoba: Milota Strončeková

  B. Bullu 13, 036 08 Martin

  tel.: 043/428 19 09

  e-mail: unss.martin@unss.sk

Sociálne služby pre ľudí so zrakovým postihnutím

Ľuďom so zrakovým postihnutím, ich rodinám a sociálnemu prostrediu, v ktorom žijú, poskytujeme široké spektrum sociálnych služieb prostredníctvom siete krajských stredísk. Tie sa nachádzajú v každom krajskom meste.

V roku 2011 sme vytvorili Štandardy kvality na poskytovanie sociálnych služieb v Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska a venovali sme sa dôslednému plneniu systému vzdelávania novoprijatých zamestnancov poskytujúcich sociálne služby. Na dôkaz toho, že dodržiavanie základných etických princípov je neoddeliteľnou súčasťou činností Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, sme prijali Etický kódex ÚNSS.

Kódex upravuje interné aj externé prostredie a jeho nosnú časť tvorí definícia vzťahu zamestnancov ku klientom.

Sme presvedčení, že ľudia so zrakovým postihnutím majú právo na kvalitné sociálne služby, ktoré im umožnia ich vlastný rozvoj, budú im odpoveďou na ich potreby a tak prispejú k naplneniu ich života v rodine a v spoločnosti.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska je v zmysle zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a zákona 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní registrovaná ako poskytovateľ nasledujúcich sociálnych služieb:

- § 19 ods. 2 - základné sociálne poradenstvo
- § 19 ods. 3 - špecializované sociálne poradenstvo
- § 20 - pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
- § 21 - sociálna rehabilitácia
- § 43 - sprievodcovská služba a predčítateľská služba
- § 47 - požičiavanie pomôcok

V roku 2011 nám bola Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR udelená akreditácia na vzdelávací program **Kurz inštruktorov sociálnej rehabilitácie.** Umožní nám udržiavať vysokú odbornosť najmä našich vlastných zamestnancov, pretože je presne zacielený na potreby praxe v oblasti sociálnej rehabilitácie ľudí so zrakovým postihnutím. Obsahuje štyri moduly:

- kurz priestorovej orientácie a samostatného pohybu
- kurz sebaobsluhy
- kurz čítania a písania Braillovho písma
- kurz zrakovej terapie

Špecializované sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia

Sociálne služby poskytujeme všetkým klientom **bezplatne** prevažne individuálnou formou ambulantne na našich pracoviskách alebo terénnou formou v domácom prostredí klienta. Skupinovú prácu využívame pri vyrovnávaní sa s postihnutím, pri motivácii pre ďalšiu aktivitu a pri zvládaní sociálno-komunikačných zručností.

Aký je postup v prípade záujmu o sociálne služby?

Medzi hlavné výhody našich služieb patrí ich dostupnosť a nízka administratívna náročnosť pre klientov. Stačí, ak klient o sociálnu službu požiada osobne, písomne či telefonicky. Jeho požiadavka je vyriešená priamo, alebo si s pracovníkom krajského strediska dohodne stretnutie. Jedinou podmienkou poskytovania sociálnych služieb je diagnostikované zrakové postihnutie.

Nie je potrebné, aby človek so zrakovým postihnutím vypĺňal žiadosť či iné tlačivo. Na osobnom stretnutí pracovník krajského strediska vystaví klientovi Evidenčný list zabezpečujúci ochranu osobných údajov, čím je zároveň zaradený do systému poskytovania sociálnych služieb.

V Evidenčnom liste je zaznamenávaný celý postup práce s klientom, rehabilitačný plán a všetky stretnutia v časovom slede.

Množstvo, rozsah, druh aj dĺžku poskytovania sociálnych služieb si klient stanovuje po dohode s pracovníkom krajského strediska. Keďže zrakové postihnutie má dlhodobý charakter, po vyriešení požiadavky klienta ho z evidencie nevyraďujeme, ale vedieme ho v nej dlhodobo. Kedykoľvek by sa zmenila jeho situácia alebo by sa vyskytli nové potreby či problémy, môže nás znovu osloviť.

V rámci poskytovaného špecializovaného sociálneho poradenstva pomáhame:

- pri vyrovnávaní sa s postihnutím
- pri orientácii v sociálnej legislatíve
- pri výbere kompenzačných a optických pomôcok
- v otázkach vzdelávania
- pri uplatnení sa na trhu práce

Prostredníctvom sociálnej rehabilitácie pomáhame získať a rozvíjať vedomosti a zručnosti na zvyšovanie nezávislosti klienta:

- nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu (chôdza s bielou palicou, so sprievodcom, s využitím zvyškov zraku)
- nácvik sebaobslužných činností (varenie, upratovanie, osobná hygiena)
- nácvik práce s kompenzačnými a optickými pomôckami
- nácvik komunikačných zručností (sociálno-komunikačné zručnosti, výučba Braillovho písma a klávesnicových zručností)

- nácvik práce s technicky náročnými pomôckami (napr. nácvik práce na PC upravenom pre potreby ľudí so zrakovým postihnutím)

Ukazovateľ/ rok	2010			2011		
	klienti	úkony	hodiny	klienti	úkony	hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	2 372	9 221	8 954	2601	11 439	12 496
Sociálna rehabilitácia	914	2 530	4 148	790	3 586	8 776,5
Sprievodcovstvo a predčítanie	147	2 675	10 431	220	3 420	13 075,5
Spolu	2 605*	14 426	23 533	2 769	18 445	34 348

*Celkový počet klientov je uvedený v absolútnych číslach a nie je výsledkom súčtu poberateľov jednotlivých typov služieb, keďže klienti môžu poberať viacero typov služieb.

Odborné služby poskytovalo v roku 2011 približne 40 sociálnych pracovníkov a inštruktorov sociálnej rehabilitácie (počet sa v priebehu kalendárneho roka menil), spĺňajúcich kvalifikačné a odborné predpoklady na vykonávanie sociálnych služieb.

Rok prípravy rozsiahlych zmien, ktoré sa nakoniec neuskutočnili

Rok 2011 bol v znamení legislatívnej prípravy daňovo-odvodovej reformy. Predčasné parlamentné voľby tento proces i schválenie ďalších zmien zákonov zastavili.

Poberateľov peňažného príspevku na osobnú asistenciu potešilo zjednodušenie administratívy pri vykazovaní osobnej asistencie a zvýšenie hranice príjmu, po prekročení ktorej sa príspevok kráti, prípadne sa jeho výplata zastavuje. Príspevok tak bude môcť poberať viac zárobkovo činných osôb s ťažkým zdravotným postihnutím ako doposiaľ.

Návrh na zmenu valorizácie

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR opätovne predložilo návrh na zmenu valorizácie vyplácaných starobných a invalidných dôchodkov so zámerom pravidelne zvyšovať dôchodkové dávky o pevnú sumu, ktorej výška by bola naviazaná len na tzv. dôchodcovskú infláciu a naďalej už neprihliadať na koeficient rastu priemernej mzdy. Napriek našim argumentom o nepriaznivom dopade takejto zmeny na sociálnu situáciu prevažnej väčšiny dôchodcov a postupnému prepadu ich životnej úrovne oproti životnej úrovni zárobkovo činných osôb bol návrh predložený do Národnej rady SR, kde sa však o ňom už nerokovalo. MPSVaR SR pripravilo a vláda SR schválila Analýzu dlhodobej udržateľnosti a návrhy na zmenu dôchodkového systému Slovenskej republiky. Dokument sa mal stať podkladom k diskusii o zmenách v systéme dôchodkového poistenia, ku ktorej však neprišlo.

Doplácanie aj za základný typ pomôcky

Významná zmena s budúcim negatívnym dopadom na osoby so zdravotným postihnutím bola napriek našim argumentom schválená v novom zákone o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia. Základný funkčný typ zdravotníckej pomôcky už nemusí byť povinne plne uhrádzaný na základe verejného zdravotného poistenia, čo v praxi znamená, že i za základný funkčný typ zdravotníckej pomôcky si bude musieť žiadateľ doplácať.

Pomáha antidiskriminačný zákon

Ako trend v sociálnej politike štátu zaznamenávame snahu podmieňovať poskytovanie niektorých štátnych sociálnych dávok, napr. príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa alebo zvýšeného rodičovského príspevku, zárobkovou činnosťou žiadateľa o príspevky. Pritom sa neprihliada na osoby so zdravotným postihnutím, ani na poberateľov „plného“ invalidného dôchodku, ktorým z objektívnych dôvodov ich zdravotné postihnutie už neumožňuje vykonávať zárobkovú činnosť, prípadne je táto možnosť výrazne obmedzená ich zdravotným stavom. Tieto snahy považujeme v zmysle zákona o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach za diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím. Antidiskriminačný zákon nám výrazne pomáha pri našej argumentácii proti takýmto i všetkým ďalším obdobným návrhom.

Spolupráca s verejným a komerčným sektorom

Sčítanie obyvateľstva online

Nevidiaci používatelia počítačov si mohli v rámci sčítania obyvateľstva samostatne vyplniť sčítacie formuláre. Spolupracovali sme so Štatistickým úradom a dodávateľom programového vybavenia na sčítanie ľudu na zabezpečení prístupnosti online sčítacích formulárov na webovom sídle www.scitanie2011.sk. Zámer sa pomerne dobre vydaril - online sčítacie formuláre boli pre nevidiacich a slabozrakých prístupné v rovnakom čase ako pre všetkých záujemcov o elektronické sčítanie, od 21. do 29. mája 2011.

Hovoriace bankomaty aj na Slovensku

Tatra banka sa ako prvá banka na Slovensku ujala iniciatívy sprístupnenia bankomatov aj pre nevidiacich a slabozrakých ľudí. Po viac ako ročnej spolupráci Tatra banky a Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska bolo uvedených do prevádzky 200 hovoriacich bankomatov po celom Slovensku. Označené sú štítkom s reliéfnym nápisom TB AUDIO umiestneným vedľa klávesnice. Po pripojení slúchadiel do zdierky, umiestnenej blízko štrbiny na vkladanie karty a po vložení karty začne bankomat hovoriť a používateľa inštruovať, ako má postupovať. Možnosť samostatne manipulovať s vlastnými peniazmi prostredníctvom hovoriacich bankomatov významne zvyšuje nezávislosť nevidiacich a slabozrakých ľudí a je realizáciou ich práva na súkromie. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska podporila nomináciu Tatra banky na ocenenie Via Bona Slovakia v oblasti zodpovedné pôsobenie na trhu. Toto prestížne ocenenie udeľuje každoročne Nadácia Pontis a vyjadruje ním verejné uznanie firmám a podnikateľom, ktorí na Slovensku rozvíjajú firemnú filantropiu a zodpovedné podnikanie.

V plnom projektovom nasadení

Únia nevidiacich a slabozrakých realizovala v roku 2011 množstvo projektov: celoslovenských, regionálnych i medzinárodných.

Z krízy von!

ÚNSS realizuje projekt **Z krízy von!,** ktorého hlavným cieľom je podporovať mladých ľudí so zrakovým postihnutím pri ich vstupe na trh práce. V rámci projektu chceme vytvoriť a implementovať špecifické podporné služby zamestnanosti pre túto znevýhodnenú skupinu a iniciovať partnerstvo s rôznymi typmi zamestnávateľov. Cieľom je vytvoriť vhodné prostredie pre ľudí so zrakovým postihnutím na získanie praxe a špecifických pracovných zručností. Projekt je spolufinancovaný Nadáciou otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation.

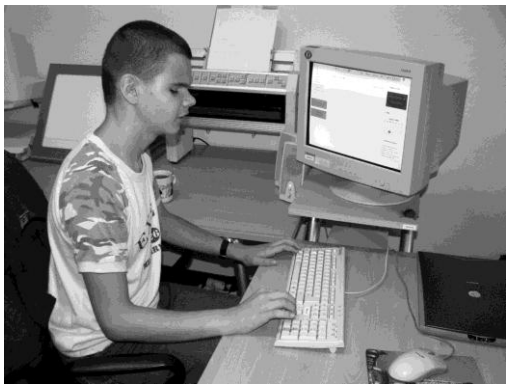

Bezpečný krok s bielou palicou

Projekt napomohol vylepšenie cvičnej dráhy pre nácvik priestorovej orientácie klientov v areáli Úradu Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska na Sekulskej ulici v Bratislave a zvýšenie bezpečnosti a uľahčenie orientácie klientov prichádzajúcich do budovy úradu. Projekt podporila Nadácia Allianz.

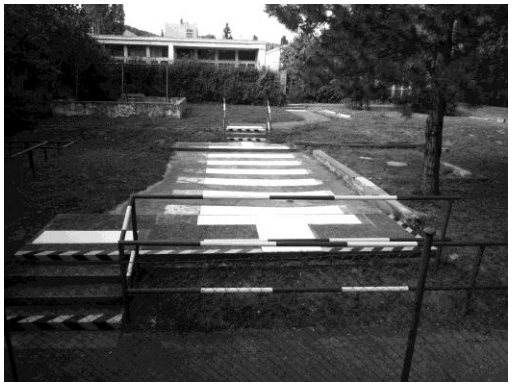

Testovali sme vodičov MHD

S podporou Úradu vlády SR sme realizovali projekt Ústretová verejná doprava. Jeho cieľom bolo vykonať prieskum v oblasti prepravy ľudí so zrakovým postihnutím vo verejnej doprave. Realizačný tím mal za úlohu vyhotoviť video, ktoré zaznamenalo

mieru dodržiavania súčasných nariadení a tiež mieru ústretového správania vodičov MHD. Zachytené boli vždy rovnaké situácie, v ktorých osoba so zrakovým postihnutím stála pri označníku zastávky s vodiacim psom a bielou palicou na dobre viditeľnom mieste s úmyslom nastúpiť do dopravného prostriedku. Po realizácii projektu je výsledný pomer ústretových a neústretových vodičov prekvapujúco negatívny. V neprospech cestujúcich so zrakovým postihnutím sa zachovalo až 80 % vodičov bratislavskej MHD, ktorí nereagovali na to, že pri označníku stojí osoba s bielou palicou a neposkytli jej zastavením vozidla na správnom mieste možnosť do vozidla nastúpiť. Spolupráca s Dopravným podnikom Bratislava bude pokračovať aj v roku 2012 s cieľom zlepšiť situáciu.

Až vyrastú...

V júli realizovala výcviková škola vďaka podpore z Nadačného fondu Slovak Telecom, a. s. Nadácie Pontis projekt Pod jednou strechou. Projekt bol zameraný na dobrovoľníkov, vychovávajúcich šteniatka z VŠVP, ktoré sa majú stať vodiacimi psami. Dozvedeli sa všetko o problematike, ktorej sa venujeme, od histórie cez etológiu až po najmodernejšie metódy výchovy a výcviku vodiacich psov a mali aj možnosť pobesedovať s majiteľkou vodiaceho psa. Viacerí vychovávatelia sa neskôr vyjadrili, že až teraz naplno pochopili zmysel svojej práce.

Ruky miesto očí

V auguste realizovala Výcviková škola pre vodiacich psov vďaka podpore z Nadácie SPP v rámci Programu podpory partnerstiev projekt Ruky ako oči. Projekt bol

zameraný na rozvíjanie a využívanie fenoménu predstavivosti a následné zobrazenie popisovaných javov alebo priestoru do kreslenej či plastickej podoby.

Stravujú sa zdravo

Od septembra do decembra nám vďaka podporenému projektu V zdravom tele zdravý (vodiaci) pes pomohla Nadácia Slovenskej sporiteľne zabezpečiť kvalitnú veterinárnu starostlivosť a krmivo pre štyroch psích súrodencov z vrhu „G“.

Sme medzi vami

V októbri 2011 sme začali s realizáciou projektu Sme medzi vami, ktorý podporil Úrad vlády SR. Zameraný bol na odbúranie predsudkov spoločnosti o ľuďoch so zrakovým postihnutím. Ciele sme napĺňali dvoma spôsobmi – vedením senzibilizačnej kampane a prípravou vzdelávania pre odbornú verejnosť i pre ľudí so zrakovým postihnutím. Základným zámerom projektu bolo poukázať na všeobecnú užitočnosť opatrení vykonaných pre nevidiacich a slabozrakých a tým podporiť ich presadzovanie a uplatňovanie v praxi. Hlavné aktivity projektu sa preniesli do roku 2012.

Zdvihnime oponu

Hudobnú prehliadku nevidiacich a slabozrakých interpretov sme zorganizovali už štvrtýkrát. Cieľom bolo predstaviť širokej verejnosti spevákov a hudobníkov so zrakovým postihnutím. Porota vybrala z 28 interpretov 15. Na koncerte, ktorý sa konal v auguste, sa predstavili jednotliví speváci, hudobníci, ale aj hudobné skupiny s rôznymi žánrami od ľudovej cez vážnu až po súčasnú modernú hudbu. Hudobná prehliadka bola súčasťou Kultúrneho leta a hradných slávností Bratislava 2011, finančne podujatie podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Konferencia o sprístupňovaní dokumentov

Novembrová konferencia o prístupnosti dokumentov ľuďom so zrakovým postihnutím priniesla jej návštevníkom nové poznatky z tejto oblasti. Konferencia niesla názov Prístupnosť písomných dokumentov osobám so zrakovým postihnutím – prostriedok ich spoločenského začleňovania a informovanosti. Okrem zástupcov troch ministerstiev (Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo financií SR) na nej vystúpili tiež pracovníci Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Spojenej školy internátnej v Levoči, Rehabilitačného strediska pre zrakovo postihnutých v Levoči, Podporného strediska pre študentov so zrakovým postihnutím Univerzity Komenského v Bratislave a z Právnickej fakulty UK. Akciu finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR a spoločnosť Tyflocomp.

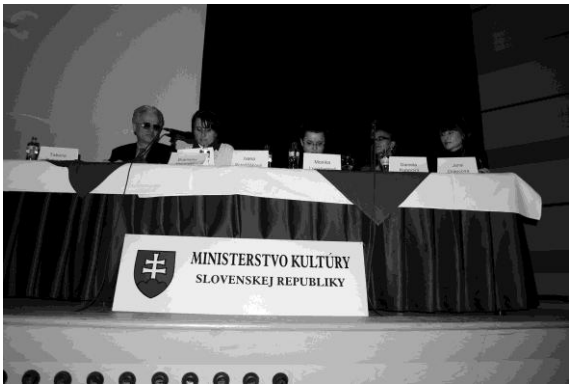

Cesta svetla

V roku 2011 sme realizovali už ôsmy ročník fotografickej súťaže Cesta svetla. Prihlásilo sa 19 účastníkov so 78 fotografiami. O poradí víťazov rozhodla odborná porota. Výhercovia a ich práce boli verejnosti predstavení na vernisáži v novembri. Výstava bola v priestoroch Galérie Slovenského rozhlasu umiestnená mesiac, potom sa predstavila aj v ďalších mestách Slovenska, po ktorých putuje aj v roku 2012. Fotografie, prihlásené do súťaže, sa stali súčasťou nášho propagačného stolového kalendára. Podujatie finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Súťaž v čítaní a písaní Braillovho písma

V októbri vyvrcholila Súťaž v čítaní a písaní Braillovho písma 2011. Deviateho ročníka sa zúčastnilo 23 súťažiacich, ktorí vzišli z ôsmich krajských kôl. Súťaž sa koná každé dva roky a tvoria ju dve disciplíny – písanie a čítanie, ktoré má tri kategórie rozdelené podľa úrovne čitateľskej zručnosti. Projekt podporila Nadácia VÚB a Mesto Levoča. Podujatie finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

NOMS - Nano-Optical Mechanical Systems

Stále významnejšou formou informácií je grafika. Jej dynamické zobrazenie pre nevidiacich ľudí na hmatových displejoch je nevyriešeným technickým i finančným problémom. Cieľom projektu NOMS v rámci programu FP7 spolufinancovaného Európskou komisiou, na riešení ktorého sa zúčastňujeme s partnermi z Veľkej Británie, Nemecka, Španielska, Holandska a Slovenska, je vývoj taktilného tabletu na báze nanotechnológií. Zámerom je využiť špeciálne polyméry, ktoré menia svoj objem pôsobením svetla.

Živo vo všetkých krajoch

Krajské strediská Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska realizovali v roku 2011 niekoľko samostatných projektov. Ich zámerom bola najmä aktivizácia ľudí so zrakovým postihnutím, popri tom i všeobecné pôsobenie na verejnosť a informovanie o problémoch a schopnostiach nevidiacich a slabozrakých.

- Bratislava

Sprievodné podujatie verejnej zbierky Biela pastelka

Pri príležitosti konania celoslovenskej verejnej zbierky Biela pastelka sa Krajské stredisko Bratislava prezentovalo svojou činnosťou, službami a aktivitami. V infostánku si mohla široká verejnosť vyskúšať rôzne kompenzačné pomôcky, jazdu na tandemovom bicykli i aplikovaný stolný tenis pre nevidiacich. Podujatie moderovala herečka Zuzana Vačková, zúčastnili sa však aj známe tváre z televíznej obrazovky - Petra Polnišová, Lukáš Latinák, Marián Miezga, Robo Jakab a iní.

- Banská Bystrica

Víkendová sebaobhajoba

V spolupráci s Krajskou radou Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska zrealizovalo Krajské stredisko Banská Bystrica už po štvrtý raz víkendový kurz sociálno-komunikačných a prezentačných zručností zameraných na sebaobhajobu. Na kurze sa zúčastnilo 16 ľudí so zrakovým postihnutím z celého Banskobystrického kraja.

- Košice

Pestré mestečko

Krajské stredisko Košice sa zapojilo do výzvy Karpatskej nadácie Pestré mestečko. Projekt bol zameraný na zvýšenie informovanosti širokej verejnosti v oblasti architektonických a dopravných bariér. Okrem iného mala verejnosť možnosť vyskúšať si prostredníctvom okuliarov simulujúcich rôzne očné ochorenia, aké problémy má človek so zrakovým postihnutím pri samostatnom pohybe a orientácii v uliciach mesta.

Screening detí autorefraktometrom

Krajské stredisko Košice vďaka projektu 1. Lion´s clubu Košice Plusoptix našim deťom vykonáva preventívne vyšetrenia detí už v predškolskom a rannom školskom veku priamo v materských školách, prípadne na rôznych podujatiach venovaných rodičom a ich deťom. Plusoptix je binokulárny autorefraktometer určený prednostne pre screening amblyopie (tupozrakosti) a refrakčných chýb u batoliat a detí. Výhodou je veľmi rýchle neinvazívne meranie, trvajúce niekoľko sekúnd, vykonávané zo vzdialenosti asi jeden meter od dieťaťa. Prístroj po zmeraní výsledky zhodnotí - výstupom je protokol, ktorý dostane rodič dieťaťa. Ak prístroj zaznamená odchýlky od fyziologickej normy, rodiča dieťaťa usmerníme na opakované meranie na Krajskom stredisku Košice alebo priamo na vyšetrenie u oftalmológa.

Počet meraní

- 817

Počet detí, ktoré potrebujú intervenciu oftalmológa

- 216 (26,4 %)

- **Nitra**

To musím zvládnuť sám

Taký je názov projektu, ktorý realizovalo Krajské stredisko Nitra. Jeho cieľom bolo zvládnutie sociálno-komunikačných zručností a sebaobhajoby záujmov ľudí so zrakovým postihnutím. Aktivity projektu absolvovalo 18 účastníkov z Nitrianskeho kraja. Projekt bolo možné realizovať vďaka podpore Nadácie Orange vo výške 2 000 €.

- **Prešov**

Nové sídlo Krajského strediska v Prešove

V apríli sa Krajské stredisko Prešov presťahovalo do nových priestorov. Stredisko získalo na základe schválenia mestským zastupiteľstvom starší rodinný dom za zvýhodnený prenájom na 25 rokov. Dom s priľahlým pozemkom umožní rozvíjať ďalšie aktivity v prospech ľudí so zrakovým postihnutím, potrebuje však rekonštrukciu. Časť prostriedkov vo výške 2000 € získalo z benefičného koncertu, na ktorom vystúpil folklórny súbor Šarišan s pásmom Na dachu ja.

- **Trenčín**

Ahoj... vieš, kto som?

Krajské stredisko Trenčín natočilo 20-minútové inštruktážne video o správne a nesprávne použitých prvkoch pri kontakte a komunikácii s človekom so zrakovým postihnutím. Video zobrazuje situácie z každodenného života, napríklad

cestovanie verejnou dopravou, návštevu reštaurácie, kina či klientskeho centra. Projekt podporila Nadácia Pontis.

- **Trnava**

Žijú medzi nami

Krajské stredisko Trnava uskutočnilo prezentačnú akciu v spolupráci s Knižnicou J. Fándlyho a spoločnosťou Tyflocomp. Podujatie sa konalo pri príležitosti Dňa Trnavského samosprávneho kraja. Hlavným zámerom aktivity bola prezentácia života nevidiacich a slabozrakých a priblíženie ich problémov širokej verejnosti. Súčasťou akcie bola celoslovenská výstava fotografií zo života nevidiacich Cesta svetla a výstava kompenzačných pomôcok.

- **Žilina**

Slepý drotár

Žilinské krajské stredisko pripravilo kurz výučby vybraných drotárskych techník.
Ľudia so zrakovým postihnutím Žilinského kraja všetkých vekových kategórií si mohli vyskúšať výrobu dekoračných predmetov, šperkov či vianočných ozdôb. Projekt bol finančne podporený z grantového programu Mesta Žilina.

Jubilejná Biela pastelka

V termíne od 1. júla do 31. decembra sa konala verejná zbierka na podporu ľudí so zrakovým postihnutím Biela pastelka. Išlo o jubilejný 10. ročník zbierky. Hlavný deň zbierky pripadol na 21. september, zapojilo sa takmer 130 slovenských miest. V ich uliciach ponúkali tímy dobrovoľníkov za symbolické 1 € plastovú spinku s podobou bielej pastelky, ktorá sa stala novým predmetom zbierky.

V desiatich mestách na zbierku upozorňovali informačné stánky, v ktorých bol pre okoloidúcich pripravený aj sprievodný program. V hlavný zbierkový deň sa priamo v uliciach podarilo vyzbierať 75 038,71 €. Po pripočítaní ostatných príspevkov tvorí hrubý výnos zbierky Biela pastelka 93 618,67 €. Z toho SMS príspevky predstavujú 12 226 €, vklady na účet zbierky 790 €. Čistý výnos zbierky za rok 2011 je 65 533,07 €.

Hlavný deň jedenásteho ročníka verejnej zbierky

Biela pastelka bude 26. septembra 2012.

S pokladničkou vyrazili do ulíc Bratislavy aj známe tváre.

Moderovania sprievodného podujatia na nábreží Dunaja sa zhostili herečka Zuzana Vačková a Marek Gernát.

Biele palice na cestách

Pri príležitosti Svetového dňa bielej palice, ktorý každoročne pripadá na 15. október, sme v spolupráci s Prezídiom Policajného zboru SR zorganizovali dopravno-výchovnú akciu Deň bielej palice. Išlo o tretí ročník akcie, záštitu nad ňou prebral minister vnútra SR. Zorganizovaním Dňa bielej palice sme naplnili svoj záväzok vyplývajúci z **Európskej charty bezpečnosti na cestách**, ku ktorej sme pristúpili 25. januára 2011.

Posolstvom Dňa bielej palice je zvyšovať povedomie vodičov o význame a funkcii bielej slepeckej palice a zároveň prispievať k bezpečnosti nevidiacich a slabozrakých ľudí i samotných vodičov. Konal sa v 40 mestách na 51 priechodoch pre chodcov, kde človek s bielou palicou signalizoval svoj úmysel prejsť cez vozovku. Policajné hliadky, stojace obďaleč, zastavovali autá, ktoré nedali nevidiacemu chodcovi prednosť. Cieľom však nebolo uloženie pokuty, ale upozornenie vodiča na priestupok a napomenutie.

Z celkového počtu 6 015 sledovaných áut po celom Slovensku nezastavilo nevidiacim ľuďom 1 436, teda 23,9 % áut. Najviac áut nezastavilo v Bratislavskom kraji (45,4 %), najmenej v Trenčianskom kraji (7 %).

Technická podpora

Centrum technických a informačných služieb (CETIS) je špecializované pracovisko Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ktorého poslaním je technická podpora vzdelávania, zamestnávania a nezávislého života ľudí so zrakovým postihnutím. Ide najmä o podporu pomocou sprístupňovania informácií, informačných a komunikačných technológií a rozvoja schopností nevidiacich a slabozrakých ľudí potrebných na ich využívanie. CETIS rozvíja:

- poradenstvo zamerané na optimálny výber kompenzačných pomôcok, ich efektívne využívanie a na súvisiace úpravy domáceho a pracovného prostredia
- poradenstvo pre využívanie Braillovho písma, jeho tlač, tvorbu reliéfnej grafiky a prepis dokumentov do Braillovho písma
- poradenstvo zamerané na tvorbu prístupných webových stránok a elektronických dokumentov a ich sprístupňovanie ľuďom so zrakovým postihnutím
- používateľské kurzy pre prácu s kompenzačnou výpočtovou technikou, školenie a poradenstvo pre inštruktorov a učiteľov
- pripomienkovanie súvisiacej legislatívy a ďalšiu expertíznu činnosť
- spoluprácu s výrobcami kompenzačnej techniky na vývoji, testovaní a lokalizácii pre slovenské jazykové prostredie
- šírenie informácií o kompenzačných pomôckach a o možnostiach ich využívania v každodennom živote, pri štúdiu, v zamestnaní a poskytovaní služieb

V roku 2011 sme pokračovali v poskytovaní konzultácií a testovaní ľudí so zrakovým postihnutím pre optimálny výber kompenzačných pomôcok a vydávaní odporúčaní k ich žiadostiam o poskytnutie príspevku na kompenzačné pomôcky. Konzultácie sme poskytovali aj ich školám, zamestnávateľom a úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Ťažiskom práce však boli školenia používateľov počítačov so zrakovým postihnutím.

Sprístupňovanie internetových stránok

Naďalej sme sa intenzívne venovali poradenstvu pre sprístupňovanie webových stránok a informácií na internete. Pravidelne vykonávame audity prístupnosti internetových sídiel verejnej správy, samosprávy a privátneho sektora pre Ministerstvo financií SR, ktoré sleduje túto úlohu v rámci informatizácie spoločnosti. Tradične vyhodnocujeme prístupnosť webových sídiel samosprávy pre súťaž Zlatý erb, v roku 2011 ich bolo 70. Súťaž má mimoriadny motivačný vplyv, čo sa prejavuje systematickým zvyšovaním úrovne prístupnosti webových sídiel samosprávnych krajov, miest a obcí.

Označovanie liekov Braillovým písmom

Už šesť rokov (od roku 2005) systematicky poskytujeme farmaceutickým firmám poradenstvo pre popisovanie liekov Braillovým písmom. Túto povinnosť ukladal od roku 2006 výrobcom novoregistrovaných liekov zákon č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v znení neskorších predpisov. V roku 2011 sa skončilo prechodné obdobie a od 1. júna 2011 musia byť označené Braillovým písmom už všetky lieky určené na humánne použitie. V roku 2011 sme vystavili 194 protokolov o prepise názvov konkrétnych liekov do Braillovho písma.

Sprístupňovanie informácií pre všetkých

V roku 2011 sme sa zvlášť intenzívne venovali pravidlám tvorby elektronických a tlačených dokumentov tak, aby boli prístupné nielen nevidiacim a slabozrakým ľuďom, ale všetkým, ktorí by mohli mať problémy s ich čítaním pri horšom osvetlení, použití nevhodného papiera alebo tlače, v dôsledku oslabenia zraku súvisiaceho s vekom a akéhokoľvek iného dôvodu. Všetci ľudia majú právo na informácie a ich slobodný výber. Prezentácia informačných materiálov v prístupných formátoch pre všetkých svedčí o dobrom vzťahu spoločnosti, organizácie alebo inštitúcie k verejnosti, zákazníkom a klientom.

Osveta je nevyhnutná

Osvetu o technických možnostiach prekonávania dôsledkov ťažkého zrakového postihnutia šírime prostredníctvom výstav, seminárov a konferencií, napr. Non-Handicap. Záujem o tieto služby výrazne presahuje naše možnosti limitované najmä dostupnými zdrojmi financovania.

Vodiaci pes je neoceniteľný pomocník

Výcviková škola pre vodiacich psov (VŠVP) je jedným z oddelení Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Jej cieľom je pomoc pri integrácii ľudí so zrakovým postihnutím formou špeciálneho výcviku vodiaceho psa.

Škola bola založená v roku 1995 pri Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska Imrichom Bartalosom, nevidiacim hudobným a špeciálnym pedagógom. Sám je používateľom vodiaceho psa.

VŠVP je ako jediná z organizácií zaoberajúcich sa výcvikom vodiacich psov na Slovensku členom **Medzinárodnej federácie škôl pre výcvik vodiacich psov** (www.igdf.org.uk). Federácia združuje niekoľko desiatok škôl z celého sveta a kontroluje a zároveň zaručuje kvalitu ich činnosti podľa medzinárodných štandardov.

VŠVP má v súčasnosti kompletný program pozostávajúci z:

- vlastného účelového chovu
- výchovy
- výcviku vodiacich psov
- servisu klientom pracujúcim s vodiacim psom od zaškolenia nového používateľa až po riešenie akýchkoľvek problémov počas pracovného života vodiaceho psa
- vývoj tyflokynologických pomôcok – špeciálnych postrojov a vodičov pre vodiacich psova postrojov pre mladých psov vo výchove

Vlastný chov psov

V roku 2011 sa v chovnej stanici Lion‘s Club Bratislava Pressburg narodil siedmy vrh „G“.
Sučka Amsden priviedla na svet štyri zdravé šteniatka, jedného čierneho a troch svetlých bratov.

Výchova a výcvik psov

Celkový počet psov v programe v roku 2011 bol 24; z toho 2 chovné sučky a 22 psov vo výchove a výcviku (z nich 6 bolo vyradených zo zdravotných a povahových dôvodov). Štyria psi absolvovali skúšky, traja boli odovzdaní novým držiteľom – klientom so zrakovým postihnutím. V závere roka 2011 bol počet psov vo výcviku 15.

Adopcia s novým logom

V máji vzniklo nové logo pre projekt Adopcia. Projekt umožňuje verejnosti a priateľom témy vodiacich psov virtuálne si adoptovať chovnú sučku, psa vo výcviku alebo šteniatko vo výchove a stať sa tak súčasťou procesu, ktorý je ukončený odovzdaním vodiaceho psa klientovi. Každý adoptívny rodič pravidelne dostáva informácie o konkrétnom psíkovi, pre ktorého sa rozhodol a ak si adoptoval psa vo výcviku, má možnosť vidieť konečného majiteľa a ich spoločnú prácu. K 31. decembru 2011 bolo do projektu zapojených vyše 370 adoptívnych rodičov.

Pokrstené G-éčka

V júni zorganizovalo dobročinné združenie Lion Club Bratislava Pressburg krst šteniatok z vrhu „G“. Krst sa konal na lodi a medzi krstnými rodičmi boli aj herečky Zuzana Tlučková a Zuzana Vačková či americko-slovenský fotograf Martin Levinne.

Dobrá krajina na Pohode

V júli sa VŠVP podieľala na zabezpečení prevádzky v kaviarni Dobrá krajina na festivale Bažant Pohoda. Výťažok vo výške 1 166,69 € bol použitý na realizáciu projektov zverejnených na portáli www.dobrakrajina.sk. Výcviková škola pre vodiacich psov sa do kampane Dobrá krajina zapojila prostredníctvom projektu Nevidím, ale na Slovensku sa nestratím. Jeho realizácia vyvrcholí v roku 2012.

Vznikol minifilm

Pri príležitosti Európskeho roka dobrovoľníctva pripravilo Informačné centrum Úradu vlády SR dokument, ktorý mapuje prácu vychovávateľa šteniatka z našej školy. Minifilm je doplnený o výpovede držiteľov vodiacich psov. Filmári, ktorí dokument nakrúcali, sa v apríli zúčastnili na odovzdávaní šteniatok z vrhu „G“ do vychovávateľských rodín.

Nástenný kalendár s témou vodiaceho psa

V septembri bol dokončený nástenný kalendár Vodiaci pes 2012. Téma znela: čo všetko sa musí pes naučiť, kým sa z neho stane vodiaci pes. Fotografie a grafickú podobu kalendára zhotovil Pavol Prok (www.prokphoto.sk).

Pred Vianocami medzi ľuďmi

V decembri sme sa zapojili do Vianočnej verejnej zbierky Pomôžte spolu s nami, ktorú organizovala Slovenská humanitná rada s Fondom Tesco. Počas adventných víkendov i štvrtkových a piatkových popoludní sme spolu so psami boli vo vybranom obchodnom dome. Výťažok zo zbierky vo výške 7 120,07 € je určený na podporu všetkých našich programov – chovu, výchovy a výcviku vodiacich psov.

Štvornohé oči

Od roku 2004 organizuje Výcviková škola pre vodiacich psov verejnú zbierku Štvornohé oči, ktorej výnos je určený na podporu chovu, výchovy a výcviku vodiacich psov. Zbierka je realizovaná formou pokladníc s podobou vodiaceho psa, ktoré sú rozmiestnené na verejne prístupných miestach po celom Slovensku. V roku 2011 sme zbierali do 47 pokladníc, výsledkom je hrubý výnos 8 101,99 €. Čistý výnos zbierky Štvornohé oči predstavuje suma 7 685,36 €.

Bojujeme s bariérami

Špecializovaným oddelením Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ktoré sa zaoberá bariérami v živote ľudí so zrakovým postihnutím, je oddelenie prevencie dopravných a architektonických bariér. Za najvýznamnejšiu udalosť roka 2011 považujeme prijatie žiadosti Slovenskou správou ciest o vytvorenie technického predpisu **Debarierizačné opatrenia pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie na pozemných komunikáciách**, ktorý sme dôkladne pripomienkovali. Podľa neho sa bude musieť postupovať pri návrhu a realizácii všetkých stavieb v gescii SSC, čím sa konečne zabezpečí dodržiavanie platných vyhlášok, ktoré sa na veľkom množstve stavieb zle vykladajú alebo ignorujú.

Ďalším významným krokom pre prácu oddelenia prevencie dopravných a architektonických bariér bolo vystavenie živnostenského listu a vytvorenie nového, rozšíreného cenníka poskytovaných služieb. Nemenej dôležitým momentom bolo vytvorenie chráneného pracoviska na tomto oddelení a rozšírenie služieb v Košickom a Prešovskom kraji.

Legislatívna činnosť:

- pripomienkovanie technického predpisu SSC Debarierizačné opatrenia pre soby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie na pozemných komunikáciách
- pripomienkovanie medzinárodných technických noriem CEN/TS 15209 a ISO/DIS 23599, ktoré sa týkajú povrchových úprav reliéfnych dlažieb a spôsobu ich použitia
- pripomienkovanie národnej stratégie zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky
- pripomienkovanie návrhu zákona o cestnej doprave
- pripomienkovanie vyhlášky o riadení bezpečnosti na pozemných komunikáciách

Osvetová činnosť:

- odborná prezentácia o debarierizačných opatreniach na komunikáciách pre Komoru stavebných inžinierov, sekciu dopravných stavieb
- workshop o debarierizačných opatreniach pre projekčnú kanceláriu v Prievidzi
- článok v Obecných novinách, určený pracovníkom stavebných úradov v mestách a obciach
- oslovovací list pre vybrané stavebné úrady s výzvou na spoluprácu
- odborný seminár v rámci akcie Urban E.T. v Ružomberku, usporiadanej študentmi Fakulty architektúry STU na tému Verejné priestory – vec verejná
- prezentácia o konkrétnych bezbariérových opatreniach na pozemných komunikáciách na celoslovenskej konferencii Bezpečnosť dopravy na pozemných komunikáciách, ktorá sa konala pod záštitou Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

- prezentácia na konferencii Manažérstvo kvality vo verejnej správe
- workshop pre zamestnancov ÚPSVaR-u v Bratislave, zameraný na vylepšenie komunikácie klientskych pracovníkov s osobami so zrakovým postihnutím

Stretnutia:

- rokovanie s generálnym riaditeľom Slovenskej správy ciest z dôvodu nerešpektovania pripomienok prešovského pracoviska
- stretnutie na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR kvôli dodržiavaniu vyhlášky 532/2002 Z. z. v procese územného a stavebného konania
- stretnutia na Dopravnom podniku Bratislava s témou ozvučenia vozidiel MHD a dodržiavania prepravného poriadku vodičmi

Na kolaudácii sme zistili, že hoci bol signálny pás v projektovej dokumentácii nasmerovaný správne, pri realizácii bol posunutý tak, aby naviedol človeka do frekventovanej cesty. Po našom spripomienkovaní bol signálny pás opravený.

Na jednej strane chodníka je cesta a na druhej parkovisko, čím sa stávajú obe strany chodníka - vodiace línie ťažko použiteľné pre človeka so zrakovým postihnutím. Naše pripomienky boli na kolaudácii akceptované, na chodníku sa vybudovala umelá vodiaca línia.

Medzinárodné aktivity ÚNSS

Generálne zhromaždenie s 300 účastníkmi

V dánskom meste Frederícia sa v októbri 2011 uskutočnilo generálne zhromaždenie Európskej únie nevidiacich (EBU). Zo 44 krajín Európy a bývalého ZSSR pricestovalo 150 delegátov, ktorí spolu so sprievodcami a hosťami z Austrálie, Ghany, Japonska, Kanady, Laosu, Malajzie, Mongolska či Rwandy tvorili skupinu takmer troch stoviek účastníkov zasadnutia. Delegáciu ÚNSS viedol jej predseda Branislav Mamojka, účastníkmi boli Terézia Petiová, prvá podpredsedníčka, so sprievodkyňou Katarínou Schwarzovou a Ivana Potočňáková, riaditeľka ÚNSS. Na zasadnutí prezentoval svoju štvorročnú prácu sekretariát EBU, sídliaci v Paríži i pracovné skupiny a komisie zamerané na informačné technológie, mládež, mobilitu, dopravu a odstraňovanie bariér. GZ prijalo stratégie na nadchádzajúce obdobie do roku 2015. B. Mamojka predsedal nominačnému výboru. Prezident lord Collin Low z Veľkej Británie sa po ôsmich rokoch práce rozlúčil a odovzdal vedenie EBU novozvolenému prezidentovi Wolfgangovi Angermanovi z Nemecka. Delegáti generálneho zhromaždenia prijali deväť rezolúcií zameraných na zákaz diskriminácie, voľný pohyb v rámci Európskej únie vrátane prenosu opatrení zabezpečujúcich prístupnosť prostredia, dopravy a služieb, líderstvo ale aj zefektívnenie práce predsedníctva EBU.

Pomoc výcvikovej škole

V rámci Medzinárodnej federácie škôl pre výcvik vodiacich psov sme oslovili školy, ktoré disponujú dostatočným počtom chovných sučiek a požiadali sme o pomoc pri zabezpečí nášho ďalšieho chovu. Od dvoch škôl sme získali pozitívnu odozvu a naša žiadosť sa rieši. Česká výcviková škola pre vodiacich psov nám v roku 2011 poskytla neoceniteľnú pomoc - mrazené semeno z amerického chovného psa na inseminácu našej chovnej sučky.

V priebehu kalendárneho roka sa ÚNSS aktívne zapojila do mnohých ďalších medzinárodných aktivít a projektov.

Členovia pod drobnohľadom

Našu členskú základňu tvoria v zmysle Stanov ÚNSS organizovaní členovia. Okrem ľudí so zrakovým postihnutím sú členmi deti so zrakovým postihnutím v zastúpení rodičov a ľudia bez zrakového postihnutia - priatelia a podporovatelia našej organizácie. Ku koncu roka 2011 sme evidovali **4 792 členov** v **68 základných organizáciách** na celom Slovensku.

V roku 2011 ukončila svoju činnosť Základná organizácia (ZO) Brezno, väčšina jej členov prestúpila do ZO Banská Bystrica. V júni 2011 bola založená ZO na Úrade ÚNSS v Bratislave. Jednou z motivácií pre vznik tejto organizácie je snaha o priblíženie sa našich zamestnancov členskej základni občianskeho združenia.

Aktivity základných organizácií ÚNSS na úrovni krajov koordinuje 8 krajských rád . Na celoštátnej úrovni riadi spolkovú činnosť Ústredná rada ÚNSS, v ktorej je každá krajská rada zastúpená svojím predsedom.

599 podujatí pre 13 761 osôb je štatistická bilancia činnosti spolkovej zložky ÚNSS, ktorá je realizovaná výhradne formou dobrovoľníckej práce. Zameraná je najmä na obhajobu záujmov nevidiacich a slabozrakých ľudí, podporu a monitoring sociálnych služieb, na organizovanie aktivít vhodných pre osoby so zrakovým postihnutím zameraných na zvyšovanie kvality ich života i akcie osvetového charakteru pre verejnosť.

Naše dlhodobé aktivity

Klubové, záujmové a vzdelávacie aktivity majú snáď najväčší význam pre konsolidáciu občianskeho združenia a upevňovanie medziľudských vzťahov jeho členov. Pravidelnú klubovú činnosť vykazuje 14 základných organizácií. Tvorivé dielne rozvíjajú tvorivé schopnosti našich členov v Bratislave, Nitre, Púchove, Nových Zámkoch, Martine a Michalovciach. Svoje hudobné sklony uplatňujú členovia v „spevokoloch“ v Žiari nad Hronom a opäť v Michalovciach a Nitre.

Najúspešnejšie podujatia

Základné organizácie pri bilancovaní svojej činnosti vyhodnocujú ako najúspešnejšie akcie autobusové zájazdy, mikulášske a vianočné posedenia, rekondičné pobyty, turistické vychádzky a slávnostné akadémie k Medzinárodnému dňu nevidiacich. Tieto aktivity na prvý pohľad možno nepredstavujú napĺňanie základných životných potrieb človeka. Na každej z nich si však ľudia vzájomne pomáhajú pri prekonávaní dôsledkov ťažkého zrakového postihnutia, ktoré majú toľko aspektov ako život samotný. Rady a skúsenosti, ktoré si tu vzájomne vymieňajú, v majoritnom svete vidiacich ľudí nikde nezískajú. Napriek uvedenému organizujú aj akcie, ktoré by si inak vyžadovali profesionálnu prípravu. Za všetky uvádzame:

- benefičný koncert Lúče sŕdc v Lučenci

- benefičný koncert V štýle klasiky, punku a hardcore v Čadci
- tréningy sebaobhajoby v Banskej Bystrici, Nitre a Trstenej
- pozornosť a uznanie si zaslúži aj ZO Rimavská Sobota za starostlivosť o pamätník Mateja Hrebendu v Hačave

Pobyty

Celoslovenské sústredenie učiteľov hudby so zrakovým postihnutím

V roku 2011 sa nám podarilo zorganizovať sústredenie nevidiacich a slabozrakých učiteľov hudby. Cieľom stretnutia bolo poskytnúť tejto špecifickej profesijnej skupine možnosť na výmenu skúseností, na získanie nových zručností a vedomostí a oboznámenie sa s novou legislatívou, ktorá upravuje výkon ich povolania. Stretnutie sa konalo v júli v Liptovskom Jáne, zúčastnilo sa na ňom 12 učiteľov hudby so zrakovým postihnutím. Realizácia stretnutia bola finančne podporená Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Rekondičný pobyt pre držiteľov vodiacich psov

V auguste sa konalo tradičné sústredenie držiteľov vodiacich psov a žiadateľov o túto kompenzačnú pomôcku. Vodiaci pes a nevidiaci človek sú živou dvojicou a na ich súhre a spolupráci treba neustále pracovať. Nácvik a simulácia reálnych situácií pod odborným vedením pracovníkov Výcvikovej školy pre vodiacich psov umožňuje odhaliť prípadné nedostatky pri tímovej spolupráci a v prípade potreby nápravu. Cieľom pracovných sústredení je zlepšovať a udržiavať to, čo je dobré a zmeniť to, čo nefunguje tak, ako by malo. Na sústredení sa zúčastnilo 31 ľudí a bolo realizované vďaka podpore Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Fondu GSK.

Rekondičný vianočný pobyt pre osamelých ľudí so zrakovým postihnutím

Už tradičný a mimoriadne obľúbený rekondičný vianočný pobyt pre osamelých ľudí so zrakovým postihnutím sme realizovali 22. – 28. decembra. Jeho účelom je poskytnúť nevidiacim a slabozrakým možnosť v príjemnej atmosfére a prostredí prežiť Vianoce. Vždy sú pre nich pripravené zaujímavé aktivity a typické vianočné dobroty, zvyky a malé pozornosti, ktoré aspoň na chvíľu pomôžu zabudnúť na ťažkosti každodenného života. Na pobyte sa zúčastnilo 38 osamelých ľudí so zrakovým postihnutím. Organizačne a personálne ho zabezpečili zamestnanci Krajského strediska Košice, jeho realizáciu finančne podporilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

reSET – pobyt pre používateľov informačných technológií

Aj v roku 2011 sa nám podarilo uskutočniť obľúbený pobyt pre mladých nevidiacich a slabozrakých, ktorí aktívne používajú informačné technológie a majú záujem sa v ich používaní zdokonaľovať. Ťažiskom pobytu boli počítačové workshopy, na ktorých si účastníci pod vedením skúsených lektorov vyskúšali prácu s novými informačnými technológiami a získali poznatky a skúsenosti, ktoré budú môcť využiť pri svojej práci alebo štúdiu. Novinkou oproti minulému ročníku bolo simultánne konanie 3 workshopov, vďaka čomu sa mohlo uskutočniť spolu až 19 workshopov. Pripravený bol tiež program na voľný čas, ktorý zahŕňal vychádzky do okolitej

prírody, hry, debatné krúžky či premietanie komentovaných filmov. Mládežnícky pobyt sa konal 22. - 27. augusta, zúčastnilo sa na ňom 20 používateľov informačných technológií. Jeho realizáciu finančne podporilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

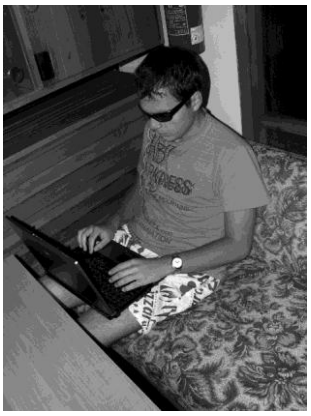

Psy pod lupou

V rámci skvalitnenia práce vo Výcvikovej škole pre vodiacich psov realizujeme pravidelné školiace stretnutia s kolektívom cvičiteľov, ktoré majú okrem vzdelávacieho aj informačný charakter. V máji sme realizovali niekoľkodňové školenie pre cvičiteľov vodiacich psov a metodikov pre výchovu, zamerané na hodnotenie psov, ich vlastnosti, prejavy a vhodnosť na prácu vodiaceho psa.

Rekreácia Bojnice

Únia nevidiacich a slabozrakých vytvára pre svojich členov vlastný „rekreačný produkt“ v jednej z najatraktívnejších slovenských destinácií, ktorou mesto Bojnice a jeho okolie bez pochyby sú. Už jedenásť rokov si prenajímame chatu Dukla, v ktorej v minulom roku strávilo týždňový pobyt 67 rekreantov v 5 turnusoch. Pre ľudí so zrakovým postihnutím sú Bojnice zaujímavé vďaka špeciálnym turistickým programom, ktoré pre túto skupinu návštevníkov pripravila správa Bojnického zámku.

Dobrovoľníctvo

Aj v roku 2011 nás podporilo množstvo dobrovoľníkov, ochotných pomôcť bez nároku na finančnú odmenu. Pri príležitosti Medzinárodného dňa dobrovoľníkov (5. decembra) sme svojim priaznivcom a podporovateľom poďakovali za to, že svoj čas a schopnosti venovali práve Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Ide o desiatky klientskych dobrovoľníkov, ktorí ľuďom so zrakovým postihnutím pomáhajú s predčítavaním textov, s nákupmi, návštevou úradov alebo lekárskych ordinácií a niekoľko firemných dobrovoľníkov, pomáhajúcich s úpravami a debarierizáciou okolia sídla únie na Sekulskej ulici. V roku 2011 vynikli dobrovoľníci spoločností Dell, Ernst & Young a Kinstellar. Spoločne natreli 70 metrov plota okolo budovy únie, upravili výcvikovú dráhu v záhrade, povysávali autá, upratali v kuchynkách a pomohli s prípravou materiálov pre tímy zbierky Biela pastelka (pripravili 170 tašiek s letákmi a predmetmi zbierky, poskladali pokladničky).

Finančná správa za rok 2011

Analýza majetku a zdrojov krytia majetku

Majetok Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska klesol počas roka 2011 o 45 624 € (odpisovaním dlhodobého majetku obstaraného v predchádzajúcich rokoch).

AKTÍVA v EUR		Účtovné obdobie 2011	Účtovné obdobie 2010	Medziročný rozdiel
A.	NEOBEŽNÝ MAJETOK	337 081	382 705	-45 624
1.	Dlhodobý nehmotný majetok			
2.	Dlhodobý hmotný majetok	330 442	376 066	-45 624
3.	Dlhodobý finančný majetok	6 639	6 639	
B.	OBEŽNÝ MAJETOK	627 463	627 439	24
1.	Zásoby	1 234	1 202	32
2.	Dlhodobé pohľadávky			
3.	Krátkodobé pohľadávky	114 937	130 208	-15 271
4.	Finančné účty	511 292	496 029	15 263
C.	Prechodné účty aktív	14 168	6 277	7 891
AKTÍVA CELKOM		978 712	1 016 421	-37 709

Vlastné imanie Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska sa v porovnaní s rokom 2010 znížilo v dôsledku kumulovania straty z roku 2011k nevysporiadanému výsledku hospodárenia z minulých rokov.

Prechodné účty pasívne Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska sa zvýšili v roku 2011 oproti roku 2010 o 110 074 €. Tento nárast bol spôsobený najmä preúčtovaním výnosov z asignácie 2 % dane z príjmov z roku 2011 z dôvodu použitia týchto prostriedkov až v ďalšom období.

PASÍVA v EUR LIABILITIES in EUR		Účtovné obdobie 2011	Účtovné obdobie 2010	Medziročný rozdiel
A.	Vlastné zdroje krytia stálych a obežných aktív	713044	863370	-150326
1.	Fondy organizácie a fondy tvorené zo zisku	1 018270	1 018 270	0
2.	Výsledok hospodárenia a nevysporiadaný výsledok hospodárenia z minulých období	-305226	-154 900	-150326
B.	CUDZIE ZDROJE	58253	55 710	2543
1.	Rezervy zákonné	4984	3 556	1428
2.	Dlhodobé záväzky	3240	3 422	-182
3.	Krátkodobé záväzky	50 029	48 732	1297
4.	Bankové výpomoci a pôžičky	0	0	0
C.	Prechodné účty pasívne	207 415	97 341	110 074
PASÍVA celkom		978 712	1 016 421	-37 709

Prehľad nákladov a výnosov

NÁKLADY v EUR		Účtovné obdobie 2011	Účtovné obdobie 2010	Medziročný rozdiel
50	Spotrebované nákupy	58 428	69 766	-11 338
51	Služby	253 459	319 746	-66 287
52	Osobné náklady	499 868	511 699	-11 831
53	Dane a poplatky	2 878	3 047	-169
54	Ostatné náklady	8 200	10 164	-1 964
55	Odpisy, predaný majetok, rezervy	53 948	122 890	-68 942
56	Poskytnuté príspevky	38 229	80 489	-42 260
NÁKLADY CELKOM		915 010	1 117 801	-202 791

VÝNOSY v EUR		Účtovné obdobie 2011	Účtovné obdobie 2010	Medziročný rozdiel
60	Tržby za vlastné výkony a tovar	78 234	92 182	-13 948
64	Ostatné výnosy	1 141	1 453	-312
65	Tržby z finančných investícií, rezervy	46 974	38 770	8 204
66	Prijaté príspevky	341 586	619 335	-277 749
69	Dotácie	298 598	310 062	-11 464
VÝNOSY CELKOM		766 533	1 061 802	-295 269
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA PRED ZDANENÍM		-148 477	-55 999	-92 478
591	Daň z príjmov	1 848	4 472	-2 624
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA PO ZDANENÍ		-150 325	-60 471	-89 854

Analýza podielu prijatých príspevkov na výnosoch

Prijaté príspevky Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska v roku 2011 tvorili predovšetkým prijaté príspevky zo štátneho rozpočtu, z Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, od nadácií, právnických osôb, zahraničných zdrojov, fyzických osôb (verejných zbierok) a z podielu zaplatenej dane.

Podiel prijatých príspevkov na celkových výnosoch = (prijaté príspevky / celkové výnosy) * 100

rok 2011: (341 586 € / 766 533 €) * 100 = 44,56 %

rok 2010: (619 335 € / 1 061 802 €) * 100 = 58,33 %

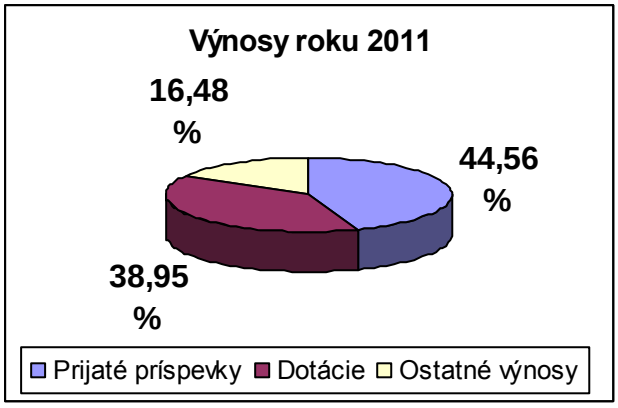

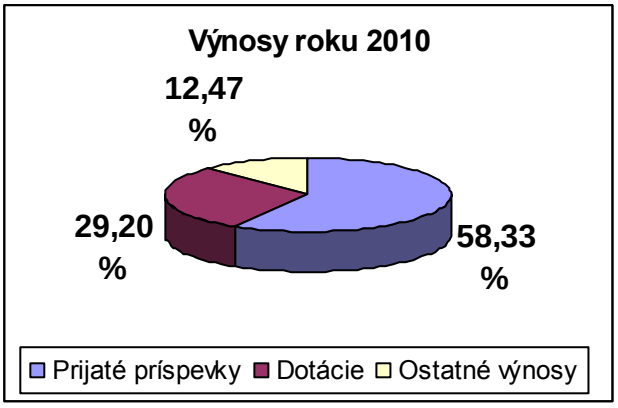

Podiel prijatých príspevkov a dotácií na prevádzku na celkových výnosoch stále vyjadruje vysokú závislosť Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska na týchto príspevkoch a dotáciách, oproti roku 2010 (87,53 %) sa v roku 2011 znížil na 83,51 %.

Najvýznamnejšie prijaté príspevky a dotácie v roku 2011

Príspevky a dary	Finančný objem (v Eur)
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	37 798
Ministerstvo kultúry SR	21 970
Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny	128 009
Projekt OSF - "Z krízy von!"	10 789
Banskobystrický samosprávny kraj	30 809
Košický samosprávny kraj	46 194
Bratislavský samosprávny kraj	24 895
Nitriansky samosprávny kraj	16 596
Prešovský samosprávny kraj	16 426
Trenčiansky samosprávny kraj	9 313
Trnavský samosprávny kraj	48 000
Žilinský samosprávny kraj	33 324

Správa nezávislého audítora pre vedenie občianskeho združenia Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska Bratislava

Uskutočnil som audit pripojenej účtovnej závierky za Vaše občianske združenie za rok 2011, ktorá obsahuje súvahu zostavenú k 31. decembru 2011, výkaz ziskov a strát za rok, končiaci k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú prehľad významných účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie vysvetľujúce informácie.

Zodpovednosť vedenia Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska za účtovnú závierku

Vedenie občianskeho združenia je zodpovedné za zostavenie tejto účtovnej závierky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz v súlade so zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a za interné kontroly, ktoré vedenie považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Zodpovednosť audítora

Mojou zodpovednosťou je vyjadriť stanovisko k tejto účtovnej závierke na základe môjho auditu. Audit som vykonal v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov mám dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby som získal primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

Súčasťou auditu je uskutočnenie postupov na získanie audítorských dôkazov o sumách a údajoch vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od úsudku audítora, vrátane posúdenia rizík významnej nesprávnosti v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítor berie do úvahy interné kontroly relevantné na zostavenie účtovnej závierky účtovnej jednotky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz, aby mohol navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, nie však na účely vyjadrenia stanoviska k účinnosti interných kontrol účtovnej jednotky. Audit ďalej zahŕňa vyhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosti účtovných odhadov, ktoré urobilo vedenie, ako aj vyhodnotenie celkovej prezentácie účtovnej závierky.

Som presvedčený, že audítorské dôkazy, ktoré som získal, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre moje audítorské stanovisko.

Stanovisko

Podľa môjho stanoviska účtovná závierka poskytuje vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz finančnej situácie Občianskeho združenia Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska Bratislava k 31. decembru 2011 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve.

meno a priezvisko audítora	Ing. Štefan Adamišin
číslo licencie	00852
podpis audítora	
dátum správy audítora	19. marec 2012
adresa audítora	Bukovecká 15, 040 12 Košice

Slovenská komora audítorov
SKAU
Č. licencie 852
Ing. Štefan ADAMIŠIN

Za pomoc a podporu v roku 2011 ďakujeme

Ďakujeme všetkým, ktorí nám na našej ceste pomáhajú, či už darmi, finančnými príspevkami, dobrovoľníctvom či ústretovosťou.

V abecednom poradí:

Ďakujeme štátnej správe

- Ministerstvo financií SR
- Ministerstvo kultúry SR
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- Ministerstvo vnútra SR

Ďakujeme samospráve

- Banskobystrický samosprávny kraj
- Bratislavský samosprávny kraj
- Košický samosprávny kraj
- Nitriansky samosprávny kraj
- Prešovský samosprávny kraj
- Trenčiansky samosprávny kraj
- Trnavský samosprávny kraj
- Žilinský samosprávny kraj

Ďakujeme spolupracovníkom a podporovateľom

- Lions Club Košice
- CEZAP - Podporné centrum pre zrakovo postihnutých študentov UK v BA
- dakujeme.sk
- Európska únia nevidiacich
- Európsky sociálny fond
- Lions Club Banská Bystrica
- Lions Club Bratislava Istropolis
- Lions Club Bratislava Pressburg
- Nadácia Orange
- Nadácia otvorenej spoločnosti
- Nadácia Pontis
- Nadácia VÚB
- Policajný zbor SR
- Program Celoživotného vzdelávania Leonardo da Vinci – transfer inovácií
- Slovenská humanitná rada

- Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu
- Slovenské národné divadlo
- Svetová únia nevidiacich

Ďakujeme partnerom verejnej zbierky Biela pastelka

Hlavní partneri

- Novartis
- Slovenská televízia
- Slovenský rozhlas
- Volksbank Slovensko

Mobilní partneri

- Orange Slovensko
- Telefónica Slovakia
- T-mobile Slovensko

Hlavný strategický partner

- Starmedia Co.

Mediálni partneri

- bigmedia
- JCDecaux
- Jemné melódie
- Lotos Plus
- radioreklama
- TV Markíza
- TV Patriot
- zoznam.sk

Partneri

- DHL
- funhouse
- Model Obaly
- Slovnaft

Ďakujeme podporovateľom Výcvikovej školy pre vodiacich psov

- adoptívni rodičia (projekt Adopcia, viac na www.guidedog.unss.sk)
- AHAvet

- Alexandra Kohutová
- anonymní darcovia 2 %
- AQUASTAV
- Betty Amsden
- Bratislavské noviny
- Bratislavský kuriér
- DPD - Direct Parcel Distribution SK
- ECON-ACCOUNTING
- Euroben
- Eva Žernovičová
- Fond GSK (GlaxoSmithKline Slovakia)
- Giltrade
- Hydrohall Slovakia
- Ing. Jana Ondrejkovičová
- Ing. Jozef Ondrejkovič
- Ing. Ladislav Némethy
- Ing. Mária Striešková
- Jozef Strelecký
- JUDr. PhDr. Róbert Jáger
- Karloveské noviny
- Lekáreň J&J Asklepion
- Lions Club Bratislava Istropolis
- Lions Club Bratislava Pressburg
- Magazín Pes a mačka
- Mesačník Bratislava Nové Mesto
- Mgr. Monika Lacková
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
- MRAMOR
- Nadácia Pontis
- Nadácia Slovenskej sporiteľne
- Nadácia SPP
- Nadačný fond Slovak Telekom a. s. Nadácie Pontis
- Pavel Knížek
- Peter Černák
- Petržalské noviny
- Pharmacopola
- Prvá stavebná sporiteľňa
- Račianske noviny
- Royal Canin
- SECURITY SCHOOL
- UniCredit Leasing Slovakia (UniCredit Broker)
- Úrad vlády SR

- Vysoká škola ekonómie a manažmentu VS BA

Ďakujeme všetkým sponzorom a partnerom

- AXA
- Bausch and Lomb
- Blackhouse
- Direct Parcel Distribution SK
- ESET
- Microsoft Slovakia
- Pharmacopola
- SHELL Slovakia
- ŠVEC a SPOL s.r.o.
- Tatra banka
- TRIV sťahovanie
- UniCredit Broker
- Zelená vlna Slovenského rozhlasu
- Zoznam.sk

Ďakujeme všetkým **donorom a podporovateľom**, ktorí sa podporou Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska spolupodieľali na skvalitňovaní života ľudí so zrakovým postihnutím.

Ďakujeme všetkým **jednotlivcom a spoločnostiam**, ktorí poukázali 2 % dane z príjmu fyzických a právnických osôb v roku 2011 v prospech Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska.

Ďakujeme všetkým **dobrovoľníkom** Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska za ich prácu.

Ďakujeme **všetkým ľuďom**, ktorí preukázali solidaritu s nevidiacimi a slabozrakými spoluobčanmi vo verejných zbierkach Biela pastelka a Štvornohé oči.

Ďakujeme všetkým **priateľom a priaznivcom** Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska za ich pomoc a podporu.

Autori

(v abecednom poradí)

Dagmar Filadelfiová

Ivana Frčová

Tímea Hóková

Marián Horanič

Katarína Kubišová

Branislav Mamojka

Milan Měchura

Ladislav Pasiar

Ivana Potočňáková

Simona Šípová

Peter Teplický

Jarmila Virágová

Josef Zbranek

Fotografie: archív ÚNSS

Fotografia na obálke tlačenej verzie výročnej správy:

Stanislav Osuský – Krása, ktorú niektorí (ne)vidíme – víťazná fotografia súťaže Cesta svetla 2011

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Slovak Blind and Partially Sighted Union

Sekulská 1, 842 50 Bratislava

Slovak Republic

Tel: 02/ 692 03 420

Fax: 02/ 692 03 447

E-mail: unss@unss.sk

Web: www.unss.sk